

[Ministeren for europæiske markedsanliggender.]
 nærstående europæiske lande at løse problemer, som er fælles for vore lande, og som vi hver for sig ikke kan løse så godt, som vi kan i fællesskab.

Formanden: Jeg skal her afbryde forhandlingen om forespørgslen. Den genoptages i morgen.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om sundhedsplejerskeordninger.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 162) findes i tidenden sp. 3592, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1489).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om hjemmesygeplejerskeordninger.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 163) findes i tidenden sp. 3592, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1489).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Bent Sørensen: Ved første behandling gjorde jeg ministeren opmærksom på, at to af paragrafferne, en paragraf i hvert af lovforslagene, henholdsvis § 3 i lovforslaget om sundhedsplejerskeordninger og § 2 i forslaget til lov om hjemmesygeplejerskeordninger, betød en dobbeltadministration, idet man

her indskød amtet som et unødvendigt led. Indenrigsministeren var positivt indstillet ved første behandling over for en ændring på dette område, og det er med glæde vi har set, at indenrigsministeren har stillet ændringsforslag om, at de to paragraffer udgår af lovforslagene. Vi har dermed taget det første skridt til en forenkling.

Det har i udvalget været drøftet indgående, om disse lovforslags ikrafttræden skulle udskydes til 1. april 1975. Jeg vil gerne kraftigt understrege, at det er vigtigt at få disse lovforslag igennem pr. 1. april 1974. Det er nødvendigt for at kunne få den fornødne koordinering inden for hele sundhedsvæsenet ude i kommunerne. Det er da også derfor en glæde, at der blev opnået så bred en tilslutning til denne tanke, idet det kun er ét parti, det konservative folkeparti, som ikke kan medvirke til lovforslagenes gennemførelse.

Jeg skal anbefale de to ændringsforslag om, at § 3 i lovforslaget om sundhedsplejerskeordninger og § 2 i lovforslaget om hjemmesygeplejerskeordninger udgår.

Karen Thurø Hansen: Selv om der har været et grundigt udvalgsarbejde og vi fra det konservative folkepartis side har tiltrådt ændringsforslagene til lovforslagene, vil vi stemme imod lovforslagene ved tredje behandling. Begrundelsen er den enorme stigning i de offentlige ansættelser og de dermed forbundne udgifter, men ikke mindst den kendsgerning, at der ikke kan skaffes uddannet personale nok inden lovenes ikrafttræden.

Når vi ikke kan stemme for udvidelsen af den bestående lov, så er det ikke, fordi vi er imod det forebyggende arbejde, der udføres af både sundheds- og hjemmesygeplejersker, tværtimod mener vi, at det er af overordentlig stor betydning, men fordi udvidelsen af lovene vil betyde, at der vil opstå endnu større forskelsbehandling i landets forskellige områder. Jeg tænker her på de tyndt befolkede områder i Vestjylland, der under nugældende lov ikke har kunnet opnå det fornødne personale, og som fortsat vil være taberen, så længe vi ikke råder over tilstrækkeligt mange kvalificerede.

Kofoed: På venstres vegne kan jeg give tilslutning til de af ministeren stillede æn-

[Koføed.]

dringsforslag, og vi kan også gå med til, at lovforslagene gennemføres.

Ændringsforslagene om, at § 2, respektive § 3, udgår, skal jeg blot knytte den bemærkning til, at der er selvfølgelig mest logik i, at de udgår, for jeg kan godt se, at der kan være et vist besvær med, at det skal godkendes af amtsrådet, både når der skal indgås en aftale, og når den skal ophæves. Jeg har bare lyst til at fremhæve det, der står i udvalgsbetænkningen, at der er intet til hinder for, at man kan have fælleskommunale ordninger. Jeg vil gerne have, at man husker dette, for primærkommunerne — hvoraf nogle efterhånden er blevet så store, at de mener, de kan klare alt — er trods alt ikke over hele landet af en sådan størrelse, at det udelukker, at man laver en fornuftig fælleskommunal ordning, således at man bruger de ressourcer, der er, på en fornuftig vis. Det er nemlig rigtigt, som det ærede medlem fru Karen Thurøe Hansen sagde, at der bliver ikke flere sundhedsplejersker, fordi vi vedtager dette lovforslag, og derfor må man på så fornuftig vis som muligt opbygge dette system, således at man bruger det personale, der nu engang er til stede. Det kan også indebære den mulighed, hvis man tænker sig godt om, at man kan få nogle af de sygeplejersker, der i dag midlertidigt er gået ud af erhvervet, til at deltage i dette forebyggende arbejde.

Til sidst må jeg lige sige til ministeren: når vi nu i bemærkningerne har set, at indenrigsministeriet vil betragte dette som en rammelo, og at retningslinjerne skal være så generelle som muligt, var det så ikke muligt, om indenrigsministeren også kunne påse, at sundhedsstyrelsens retningslinjer ikke bliver så detaljerede? Jeg synes efterhånden vi skal hen til, at når nu primærkommuner får ansvar for disse ordninger, så bør de også efterhånden kunne frigøre sig for noget af den barnepigementalitet, vi hidtil har set fra centralt hold. Jeg ved, at ministeren er positivt indstillet over for ideen om mere generelle retningslinjer end tidligere; jeg vil bare håbe, han også kan få mulighed for at påvirke sundhedsstyrelsen, så dens retningslinjer ikke bliver så detaljerede, som de hidtil har været.

Jeg kan anbefale lovforslagene.

Gunner Baunsgaard: Efter et ret så indgående udvalgsarbejde har vi kunnet afgive betænkning om hjemmesygeplejerske- og sundhedsplejerskeordninger. Det må være et mål, at sundhedsplejen i kommunerne nu i størst muligt omfang koordineres med de øvrige sundhedsmæssige og sociale opgaver i kommunerne, men det er også et ønske, at ordningerne må være så lette at administrere som muligt. Jeg vil også fremføre, at det er vores ønske, at sundheds- og hjemmeplejen nu må kunne etablere et så nært samarbejde, at både det forebyggende og efterbehandlende arbejde kan udføres tilfredsstillende — det gælder også i samarbejdet med praktiserende læger og sygehuse.

Vi er i det radikale venstre tilfreds med, at de ordninger, der er i gang, hvor amtskommunerne er koordinerende, ikke skal slås i stykker, og at der er mulighed for, at amtssundhedsplejerskerne kan være koordinerende og vejledende, samt at et eventuelt samarbejde mellem kommuner og amter også fremover vil kunne etableres.

Vi er lidt betænkelige ved, at § 3 i sundhedsplejerskelovforslaget og § 2 i hjemmesygeplejerskelovforslaget skal udgå, så længe den sociale styrelseslov ikke er sat i kraft. Vi er indforstået med, at der kan forenkles og billiggøres i administrationen, og så må det også ske. Koordinationen mellem lovene anser vi for at være af meget stor betydning.

Nu ligger det desværre sådan, at socialministeren sidder i et andet møde. Jeg ville gerne have spurgt, hvornår vi kunne forvente at § 11 i den sociale styrelseslov kan træde i kraft. Det har nogen betydning, når de to paragraffer udgår af de lovforslag, vi behandler, og også i andre forhold. Vi kunne fra vor side godt have ønsket, at lovforslagene blev udsat til ikrafttrædelse sammen med bistandsloven, men da der ikke var flertal herfor, var vi indstillet på at få det bedst mulige ud af det foreliggende, og vi er heller ikke interesseret i at forhale mulighederne for at få bedre dækning med sundhedsplejersker.

Vi er dog stadig af den opfattelse, at det mål, der er sat med hensyn til sundhedsplejerskedækningen, vil det tage længere tid at nå, end indenrigsministeren anslår. De vestjyske områder vil stadig være handicappe-

[Gunner Baunsgaard.]

de, som også fru Karen Thurøe Hansen nævnte. Selv om skolen i Århus udvider og der også sker udvidelse i København, så er det ikke ensbetydende med, at de områder, jeg her har nævnt, dækkes ind.

Det er i et svar fra indenrigsministeren sagt, at behovet vil være dækket ved udgangen af 1975-76. På grund af vanskelighederne med at få de allerede normerede stillinger besat i de vestjyske amter har man ikke her normeret det antal stillinger, der er behov for, så her skal der ske en udvidelse. Men de sygeplejersker, som søger en videre uddannelse, har i mange tilfælde stiftet familie, og det kan være vanskeligt at være borte fra hjem, familie og børn gennem længere tid, og derfor gælder den indvending, at der er for få ansøgere til uddannelsen som sundhedsplejerske fra de vestjyske egne ikke, for det har sin årsag. Jeg skal derfor gentage det spørgsmål, som jeg fremførte under første behandling, om der er mulighed for, at man f. eks. i 3 eller 5 år uddanner et enkelt hold hvert år f. eks. i Herning til dækning af et område, der strækker sig fra Ribe til Thisted.

Når der ikke er mulighed for udsættelse, er vi fra det radikale venstre indstillet på at få det bedst mulige ud af de foreliggende lovforslag, og vi vil stemme for dem ved tredje behandling.

Inger Lise Petersen: Som jeg også gav udtryk for under første behandling af disse to lovforslag, er vi i SF positivt indstillet over for dem. De oplysninger, som er kommet frem under udvalgsarbejdet, har kun yderligere styrket denne indstilling. Vi fandt ingen grund til, at disse lovforslag skulle udsættes, og jeg skal derfor blot henviser til den afgivne betænkning og anbefale lovforslagene.

Indenrigsministeren (Egon Jensen): Jeg takker for de venlige bemærkninger, som samtlige ordførere har gjort til disse to lovforslag.

Hr. Gunner Baunsgaard var lidt betænkelig ved, at § 2, respektive § 3, udgår ifølge de stillede ændringsforslag, og henviste til den sociale styrelseslov. Jeg må sige, at her bliver jeg svar skyldig; det er min kollega, der

har med det at gøre, jeg aner faktisk ikke, på hvilket tidspunkt den skal sættes i kraft.

Jeg vil gerne sige som en generel bemærkning, at dette at udskyde lovforslagene løser ingen problemer. Fru Karen Thurøe Hansen peger på en personaleeksplosion, men sagen er jo jævnt hen den, at selv om der ikke er tale om, at det skal være obligatorisk med sundhedsplejersker, så ansætter kommunerne og har kommunerne i vid udstrækning ansat sundhedsplejersker.

Jeg håber da også, at vi ret hurtigt kan nå hen til, at der er sundhedsplejersker nok, men jeg vil sige, at selv om der er sundhedsplejersker nok, kan vi ikke afgive en garanti for, at samtlige kommuner kan få sundhedsplejersker. Det står jo den enkelte frit for, om man vil søge ansættelse. Men vi vil i hvert tilfælde gøre, hvad vi kan for at hjælpe til.

Hr. Kofoed var inde på de fælleskommunale ordninger. Det er helt tydeligt sagt både i betænkningen og i svarene fra mig, at disse ordninger kan køre videre. Hr. Kofoed har ret i, at selv om kommunerne er blevet større, kan en kommune komme i den situation, at den måske kun har brug for en halv sundhedsplejerske, mens en anden kommune ligeledes har brug for en halv sundhedsplejerske. Det gælder om at økonomisere med arbejdskraften. Derfor bemærkningerne om, at sådanne ordninger selvfølgelig kan etableres og videreføres.

Hr. Gunner Baunsgaard var inde på spørgsmålet om koordinering med andre foranstaltninger også med henblik på det forebyggende og efterbehandlende. De bemærkninger er jeg helt enig i.

Hr. Gunner Baunsgaard nævnte specielt de vestjyske områder. Det gælder vel ikke bare i dette spørgsmål, det gælder på mange andre områder, at på grund af trafikale og beliggenhedsmæssige årsager er det desværre sådan, at den vestlige del af landet i mange henseender er underforsynet. Hvis vi etablerede en ny uddannelse i Herning, kunne det måske nok løse problemerne, men alligevel ikke helt løse problemerne. Lad mig i den forbindelse sige, at netop Århus skulle medvirke til, at der bliver flere sundhedsplejersker; det har jeg i hvert fald kæmpet meget bravt for at få igennem, fordi jeg erkender, at der er et problem.

[Indenrigsministeren.]

Men alt i alt: tak for den venlige modtagelse i øvrigt og for behandlingen i udvalget. Jeg beklager kun, at de konservative ikke kan være med. Jeg tror i og for sig ikke, at der ligger nogen principiel uoverensstemmelse til grund herfor.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om sundhedsplejerskeordninger.

§§ 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslaget om, at § 3 udgår,
vedtoges uden afstemning, hvorved § 3 betragtedes som forkastet.

§§ 4-9
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om hjemmesygeplejerskeordninger.

§ 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslaget om, at § 2 udgår,
vedtoges uden afstemning, hvorved § 2 betragtedes som forkastet.

§§ 3-8
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 160) findes i tidenden sp. 3959, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1539).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om generelle tilskud til amtskommuner og kommuner.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 161) findes i tidenden sp. 3959, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1539).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

H. C. Toft: Ved første behandling gav jeg udtryk for betænkelighed ved de store bemyndigelser til indenrigsministeren til at kunne træffe afgørelse om fordelingen mellem kommuner og amtskommuner på for-